

Cea mai bună investiție: Responsabilitate pentru educație!

Context

Educația reprezintă o prioritate națională, conform Legii Educației, iar **finanțarea acesteia denotă responsabilitatea cu care aleșii țării tratează acest domeniu.**

Finanțarea învățământului superior este și a fost un subiect sensibil pentru România și continuă să fie întrucât aceasta este încă insuficientă. Și în acest an universitar (2012-2013), din cele 6 procente din PIB promise inițial educației au fost repartizați doar 3,43%. Din această cauză, ANOSR a subliniat de mai multe ori importanța creșterii investiției în educație și eficientizarea modalității de cheltuire a fondurilor din Învățământul Superior astfel încât să răspundă cât mai eficient nevoii de educație a societății în general și nevoilor studenților în particular. În acest fel ar fi susținute echitatea și accesul la educație superioară, obiective asumate național și internațional.

ANOSR, în calitate de reprezentant al studenților, a identificat următoarele probleme ale sistemului educațional care afectează accesul și echitatea în educație.

Probleme identificate:

- **Insuficiența fondurilor publice alocate pentru educație**
- în condițiile în care România și-a asumat creșterea numărului de tineri cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani care să fie absolvenți ai ciclului de învățământ superior;
- **Ineficiența sistemului actual al burselor studentești și valoarea insuficientă a burselor sociale**
- care se traduce în ineficiența acestor mecanisme din punctul de vedere al atingerii obiectivelor lor: de suport pentru categoriile de studenți subreprezentate sau care provin din categorii socio-economice defavorizate și de stimulare a performanței.
- **Creșterea prețurilor utilităților, creșterea TVA-ului precum și fluctuația anuală a inflației, aspecte ce NU se regăsesc într-o creștere a valorii subvenției pentru cămine-cantine. Aceste subvenții nu au crescut de cel puțin 4 ani iar creșterile menționate anterior s-au reflectat în creșteri ale taxelor pentru cămine.**
- **Lipsa din ultimii ani a investițiilor în cămine și cantine studentești**
- resimțită și identificată de către studenți.
- **Situația precară a bibliotecilor moderne**
- care trebuie să se alinieze la standardele europene și să permită acces facil la resurse de educație moderne, prin acces la baze de date cu articole științifice de ultimă oră.

Obiectiv:

**European Students'
Union**

Creșterea finanțării educației până la un nivel suficient încât să asigure funcționalitatea și sustenabilitatea sistemului educațional din România cu prioritizarea liniilor de finanțare considerate importante de către studenți.

Soluții propuse de către ANOSR: **creșterea bugetului alocat educației la 6% din PIB**, inclusiv prin:

- **Crearea unui fond alternativ de burse pentru studenți** care ar presupune:
  - Creării cadrului legislativ care să reglementeze întocmirea unui fond național pentru bursele de performanță
  - Crearea cadrului legislativ pentru direcționarea voluntară a 2% din impozitul pe profit al persoanelor juridice, respectiv 2% din impozitul pe venit al persoanelor fizice către acest fond
  - Crearea unor criterii pentru distribuția fondurilor către universități și regiuni astfel încât să se asigure un echilibru în țară;
  - Creșterea treptată a ponderii alocate bursei sociale din subvenția pentru burse
- **Creșterea subvenției pentru cămine-cantine;**
  - Cu o sumă care să acopere creșterile înregistrate în ultimii 5 ani în legătură cu elementele ce intră în componența cheltuielilor specifice cu căminele-cantinele (o creștere de 30%)
- **Demararea de proiecte de investiții în reabilitarea căminelor și construirea de noi cantine;**
  - Redeschiderea unei linii de finanțare care să prioritizeze reabilitarea căminelor și cantinelor, precum și construcția unor unități de acest tip acolo unde ele există
- **Demararea de proiecte de investiții în biblioteci moderne.**
  - Redeschiderea unei linii de finanțare care să prioritizeze investiția în resurse de învățare moderne, la standarde europene și dotarea sălilor bibliotecilor universităților în conformitate

PARTICIPAREA STUDENTILOR LA VIAȚA DEMOCRATICĂ

CONTEXT

Adesea, studenții nu reprezintă o prioritate pentru autoritățile de la nivelul universităților și nici pentru membrii Parlamentului. Astfel, aceștia nu tratează problemele studenților cu suficientă seriozitate, neincluzându-le ca priorități în strategiile universităților sau în cadrul legislativ național. Pe lângă faptul că nu se mai alocă resurse suficiente pentru satisfacerea nevoilor studenților, nu se manifestă un interes real pentru implementarea aspectelor care ridică dificultăți pentru factorii decizionali. Mai mult decât atât, deși cadrul legislativ actual recunoaște studenții ca fiind parteneri ai instituțiilor de învățământ superior și membri egali ai comunității academice, iar recomandările internaționale îi recunosc ca parteneri egali în guvernarea învățământului superior, încă există decizii la care participarea studenților este garantată doar în mică măsură, astfel încât aceștia nu pot influența ca deciziile din aceste instituții să fie luate în interesul studenților.

PROBLEMA IDENTIFICATĂ

Influența scăzută în realitate în ceea ce privește deciziile ce vizează bugetul instituțional, strategia pe termen mediu și lung și politicile pe domeniile de interes ale universității astfel încât acestea să aibă ca și priorități rezolvarea problemelor studenților și asigurarea calității în învățământ.

OBIECTIV

Prin acest proiect legislativ ne propunem să îmbunătățim situația participării studenților în luarea deciziilor care privesc învățământul superior atât la nivel local cât și la nivel național, dar și valorificarea conștiinței civice dobândite de studenți prin participarea la procesul decizional în universități, în vederea democratizării societății.

Argumente:

- Odată cu aprobarea Legii Educației Nr.1/2011 modalitatea de conducere și alegere a membrilor comunității academice în funcțiile de conducere în instituțiile de învățământ superior a fost schimbată. Astfel, participarea studenților în luarea deciziilor a fost altfel reglementată, față de prevederile care îi fuseseră acordate prin fosta Lege a Învățământului din Nr. 84/1995. Noutățile care sunt se referă la schimbarea modalității de alegere a acestora în Consiliile Facultăților și Senatele Universităților, la diminuarea procentului pe care îl dețineau conform fostei legi în alegerea Rectorului și conțin specificații clare în ceea ce privește dreptul de a fi reprezentant în forurile decizionale din cadrul universităților, la procentul mic de participare în forurile executive ale universității.
- Remarcăm nevoia creșterii gradului de participare al studenților în Consiliul de Administrație, având în vedere rolul deosebit de important al acestei structuri, mai ales în ceea ce privește luarea de decizii care vizează bugetul instituțional, strategia de termen mediu și lung și politicile pe domenii de interes ale universității, iar LEN garantează accesul unui singur membru reprezentant al studenților în această structură.
- Participarea studenților în guvernarea învățământului superior, este garantată prin politicile internaționale care s-au înmulțit odată cu evoluția procesului Bologna. În cadrul Conferinței Ministeriale de la Praga (2001), Miniștrii Educației au afirmat faptul că studenții trebuie să participe și să influențeze organizarea și conținutul politicilor educaționale din cadrul universităților, iar în cadrul Conferinței Ministeriale de la Berlin (2003) studenții au fost

recunoscuți ca membri cu drepturi depline ai comunității academice și parteneri egali în guvernarea învățământului superior. În cadrul Conferinței Ministeriale de la Budapesta (2010) Miniștrii Educației reafirmă rolul studenților ca și actori cheie în dezvoltarea Spațiului European al Învățământului Superior, în dezvoltarea cunoștințelor și competențelor necesare pentru viitoarele lor cariere, dar și pentru formarea studenților ca cetățeni care să susțină dimensiunea democratică a societăților.

- Studenții sunt actori de bază ai educației superioare, iar participarea acestora la dezvoltarea de politici în ceea ce privește învățământul superior atât la nivelul universităților, cât și la nivel național, constituie cheia spre un învățământ public, echitabil, pentru dezvoltare socială echilibrată, pentru creștere economică, așa cum se reafirmă inclusiv în declarația Ministerială de la București (2012). Participarea studenților în guvernarea învățământului superior este esențială pentru a transforma studenții în cetățeni activi care să contribuie la dezvoltarea unei societăți democratice. Atribuirea rolului de membrii participanți activi, în procesul de guvernare al învățământului superior, și nu de consumatori ai serviciilor oferite de universități, poate avea un impact semnificativ atât la dezvoltarea unei sistem educațional mai apropiat de nevoile celor care beneficiază de el, dar și la dezvoltarea societății per-ansamblu.
- Astfel, studenții nu pot fi considerați ca fiind clienți ai universităților, întrucât prin garantarea participării ar deveni direct responsabili pentru bunul mers al educației superioare. Din păcate, în percepția celorlalți actori, studenții sunt încă văzuți ca și consumatori pasivi, cărora încă nu li se acordă încredere deplină pentru a participa în mod egal la procesul de guvernare. Un exemplu în acest sens este limitarea procentului de participare al studenților în procesul de alegere al Rectorului Universităților. Această limitare relevă pe lângă lipsa de încredere în capacitatea studenților de a lua decizii și nerespectarea recomandărilor internaționale prin care studenții sunt recunoscuți ca fiind parteneri în luarea deciziilor.
- Studenții trebuie să fie implicați în elaborarea oricăror proiecte ce vizează dialogul social în subiecte relevante pentru studenți (precum educație, tineret, protecție socială, angajabilitate, relații de muncă, sănătate și mediu), modificările propuse de aceștia având o importanță majoră în vederea facilitării implicării reale a tinerilor și studenților în domenii de interes care îi privesc în mod direct.

Soluții:

- Acordarea dreptului de a participa în procent de 25% în alegerea Rectorului;
- Prezența studenților în Consiliul de Administrație în procent de 25%
- Prezența ANOSR în Consiliul Economic și Social

Impact: Impactul scontat pe care propunerile legislative le-ar avea în domeniul participării studenților, va putea fi observat la nivelul creșterii satisfacției studenților asupra procesului de educație superioară, prin includerea domeniilor de interes studentesc ca puncte strategice în direcția de dezvoltare a universităților, dar și pe termen lung prin formarea de cetățeni responsabili pentru dezvoltarea societății democratice, prin renunțarea la pasivitatea și la conformismul care caracterizează în momentul de față cetățenii români.

TINERI COMPETENȚI PENTRU ROMÂNIA!

CONTEXT:

Într-o lume care se îndreaptă neconștient către globalizare, nu putem vorbi despre omogenizarea economiilor mondiale fără să avem în vedere migrația forței de muncă, fenomen întâlnit în toate statele pentru care libera circulație a cetățenilor nu reprezintă o problemă. Migrația forței de muncă reprezintă un fenomen firesc într-o economie dinamică bazată pe competențe și pe dreptul indivizilor de a fi mobili, fiind aproape evident impactul pozitiv pe care aceasta le poate aduce pe termen lung atât pentru țara care primește capital uman – reducerea deficitului de forță de muncă, creșterea producției, scăderea procesului de îmbătrânire a populației active, contribuții la import și export, cât și pentru țara din care migrează capital uman – locuri de muncă eliberate, reducerea ratei șomajului, sume considerabile trimise acasă, îmbunătățirea standardelor de viață ale familiilor celor care migrează, însă dacă fenomenul de migrație nu este gestionat corect poate produce efecte nefaste în special în zona țărilor care furnizează capital uman către alte state. Efectele negative sunt de cele mai diverse, de la cele de ordin demografic până la cele de ordin de valoare și competențe ale capitalului uman care poate contribui la creștere economică sau pierderi fiscale datorate investiției statului în pregătirea de capital uman care ulterior migrează, nemaicontribuind în niciun fel la plata de taxe și impozite către stat. Nu reprezintă un secret pentru nimeni faptul că România suferă din cauza migrației de forță de muncă, în special a celei de înaltă calificare, fiind îngrijorătoare evoluția acestui fenomen din ultimii ani, mai ales în contextul în care statul român nu a dezvoltat nicio politică de păstrare a tinerilor inteligenți din România și nici nu și-a arătat ferm preocuparea de a găsi soluții pentru rezolvarea acestei probleme.

PROBLEMĂ:

Migrația inteligenței din România, în special din rândul tinerilor, ne-a pus în situația unui deficit de oameni valoroși care ar putea contribui pe termen mediu și lung la creșterea economiei și nivelului de trai din România, efectele cele mai vizibile resimțindu-se în calitatea sistemului medical și cel de învățământ.

ARGUMENTE:

- Deși nu există nicio instituție care să aibă o evidență clară a numărului de români care au părăsit țara și lucrează în străinătate, se estimează că un număr de circa **3 milioane** de români trăiesc și lucrează în afara țării;
- Din datele Institutului Național de Statistică reiese faptul că din totalul de tineri emigranți cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani care au părăsit România în 2009, **46,7% au fost emigranți cu studii superioare**;
- Conform unor date publicate de World Economic Forum (WEF), România și Bulgaria reușesc să evite cel mai puțin migrația creierelor dintre țările estice membre UE;
- Calitatea oamenilor care intră în sistemul de educație a scăzut considerabil în ultimii ani dacă analizăm rezultatele ultimelor examene de titularizare – în 2011 aproximativ **32% dintre candidați au luat sub nota 5**, 38% au luat note între 5 și 7 și doar 30% au luat peste nota 7, procentul acestora fiind în scădere față de 2010 când 39% luaseră peste nota 7;
- Lipsa unor mecanisme de atragere a tinerilor valoroși către catedrele școlare duce la un dezinteres total față de ideea intrării în sistem și de cele mai multe ori meseria de dascăl

este aleasă ca ultimă opțiune salvatoare după câteva încercări ratate de realizare pe plan profesional;

- Conform studiilor de specialitate, România se află pe **penultimul loc** în Uniunea Europeană în privința numărului de medici raportat la populație. Colegiul Medicilor din România precizează faptul că România are doar **jumătate** din numărul de medici necesar;
- Cu toate acestea, doar în 2011 un număr de **2.841 de medici** au solicitat certificate profesionale curente pentru a putea să lucreze în străinătate;
- După 6 ani de studiu, un medic rezident câștigă lunar între **600 și 900 de lei** timp de până la 7 ani, în condițiile în care salariul mediu pe economie din România este de 1.508 lei;
- Pentru fiecare individ cu studii medii statul investeste aproximativ 10.000 de euro pentru pregătirea sa, suma ridicându-se la aproximativ 12.500 de euro în cazul unui individ cu studii superioare, investiție care se pierde automat în situația în care tânărul absolvent părăsește România și muncește în altă țară;

SOLUȚII PRINCIPALE PROPUSE:

- Acordarea de facilități fiscale pentru tinerii cu vârste de până la 29 de ani angajați în domeniul învățământului și cel al sănătății pentru primii ani de la angajarea în sistem;
- Facilitarea accesului tinerilor absolvenți angajați în domeniul învățământului și cel medical la programe de formare, cursuri și conferințe de specialitate prin acoperirea unui procent din cheltuielile legate de taxe de participare și transport;

